

Henriikka Tavi: Toivo (Teos, 2011)

Henriikka Tavin kolmas runoteos ei kokeile ilmaisun rajoja yhtä radikaalisti kuin kaksi edeltäjäänsä. *Toivon* ensimmäisessä osiossa kuuluvat perinteet, toisessa nimensä mukaisesti toivo ja kolmannessa perhosten nimien mukaan otsikoituvat runot. Kantava teema teoksessa on elämän kiertokulku. Toivo kurottelee menneeseen intertekstien ja lorumuunnosten kautta, mutta katsoo samalla tulevaan, joka on menetysten jälkeen kuitenkin toivoa täynnä.

Kenelle? Toivo löytää lukijansa helpoiten yläkoululaisista, toisen asteen oppilaitoksista tai aikuisista.

SYNTYTARINOITA

HAIKOUICHTYS

eli miksi kalat uivat veden alla

*Aikojen alussa
kalat uivat vielä pinnalla
oli vielä pimeää
ja vettä ja ensimmäinen kala
vedessä uiskenteli, jonka nimeksi
Luojajumala oli antanut Haikouichity*

(- -)

Sitten Jumala sanoi: haiku,

*ja lennähti lintu haikeuden ylle
synnytti kaiku ja*

*vastasi ichja autiudessa levottomina vaellelleet
tunteet, ajatukset ja havainnot
kutsuttiin kokoon ja minä sanoin
tyst kuin käskien tai kehoittan vaieta.*

(- -)

*Haikouichtys söi planktonia ja itseään.
Sellaista oli alkukalan elämä.*

*Se kuului ensimmäisiin selkärankaisiin
mutta se ei koskaan oikein tuntenut kuuluvansa mihinkään.*

*Se ei ollut erityisen hyvä uimari.
Se pysyi hädin tuskin pinnalla.
Eräänä varhaisena aamuna se upposi.
Siitä lähtien kalat ovat uineet veden alla.
Sen pituinen se.*

(- -)

(s. 17-18)

- Tässä runossa kuvataan miksi ja miten kala alkoi elää veden alla. Mieti jokin sinua kiinnostava eläin tai vaikkapa luonnonilmiö ja keksi sille syntytarina. Miten siitä tuli sellainen kuin se on? Miten se sai alkunsa?

ELÄMÄNKERTOJA

- Toivon sivulla 59 on synnyin- ja kuolinvuosista koottu kokonaisuus. Vuosiluvut ja nimet voivat toimia oivana inspiraationa kirjoittajalle henkilöhaahmon keksimisessä. Tutki sanomalehdestä synnyin- ja kuolinilmoituksia ja keksi valitsemaallesi henkilölle elämäntarina. Millainen elämä voisikaan olla vaikkapa 29.2. syntyneellä pienellä Elsalla entä mitä kaikkea mahtuikaan 14.6.1947–10.8.2015 eläneen Veikon päiviin?
- Tee retki hautausmaalle ja tutki hautakiviä. Kirjoita hautakivien nimien ja vuosilukujen perustella elämäntarinoita.

LAJIRUNOJA

PÄÄKALLOKIITÄJÄ

*Minä kerroin sinulle perhosista
ja linnuista ja minäpä kerroin
"Seuraavana kesänä kuolikin naapuritalosta sekä
sisar että miniä"*

*Hukkakaura ja miten helppo meistä kitkeä!
oli kiintymys kuin "mineraali", "tulva", "jano"
jonka janoon jano hukkuu*

(- -)

(s. 72)

- Toivo sisältää perhosten lajinimillä otsikoituja runoja. Kirjoita oma eläinlajirunosi. Valitse jokin alla olevista eläinlajeista. Mieti ensin millaisia sanoja liittäisit lajiin, tai jos et oikein tiedä millainen laji on kyseessä, keksi. Kirjoita substantiiveja, adjektiiveja ja verbejä. Kirjoita sitten runo, jossa käytä kirjoittamiasi sanoja ja lisää muita tarpeen mukaan

Ylänkötylli
Aavikkotylli
Keräkurmitsa

Vainokainen
Lyhytsiipinen
Loistokultasiipi

Täpläpaperikko
Tummaselkätupaija

(Lisää erilaisia eläinajeja löydät esimerkiksi internetistä tutkimalla, tai eläinkirjoista!)

YHDYSSANATEHTÄVÄ

-- hevoskuuri, lintukuuri, ruusukuuri,
unikuuri, tähtikuuri, silmäkuuri,
sadekuuri, merikuuri, hämäräkuuri-- (s.33.)

▪ Tässä runossa yhdyssanojen perusosaa ennen tuleva määritesana vaihtuu. Kirjoita oma yhdyssanarunosi, jossa valitset jonkin sanan ja lisäät sen edelle aina vaihtuvan sanan.